

ROBERTO ARLT

Một buổi chiều Chúa nhật

Phạm Đức Thân dịch

MỘT BUỔI CHIỀU CHỨA NHẬT

Roberto Arlt

Người dịch: Phạm Đức Thân

một buổi chiều Chúa nhật

Roberto Arlt

Người dịch: Phạm Đức Thân

*Bìa: **M. C. P***

*Nguồn: **Chim Việt cảnh Nam***

một buổi chiều Chúa nhật

ROBERTO ARLT

Người dịch: Phạm Đức Thân

**Tạp chí *CHIM VIỆT CÀNH NAM*
số 84 * 21-11-2021**

Roberto Arlt (2 tháng 4 năm 1900 – 26 tháng 7 năm 1942) là một tiểu thuyết gia, người kể chuyện, nhà viết kịch, nhà báo và nhà phát minh người Argentina, là người tiên phong của tiểu thuyết

siêu thực trong văn chương Argentina, từng gây ảnh hưởng đối với Gabriel G. Marquez, Jorge L. Borges, Ricardo Pligia...

Thế giới truyện của ông kỳ quặc, ma quái với những nhân vật khổ sở, hơi điên khùng và phản kháng xã hội. Ông cũng cảm nhận tâm lý sâu sắc, đượm chút mỉa mai châm biếm. Truyện ngắn Một Buổi Chiều Chủ Nhật có những lắt léo, kết cục khó đoán, tạo được lôi cuốn; nhất là tác dụng thích thú của đối thoại.

Truyện cũng bộc lộ vài điểm ông bị chỉ trích (nhất là đối với tiểu thuyết) : có nhiều ý lặp lại, dùng chữ bình dân, không rõ nghĩa, viết sai văn phạm, thiếu mạch lạc, có khi khó hiểu...chưa kể tay nghề tài tử (amateurish)... Người dịch đôi khi phải thay đổi dấu chấm phẩy cho rõ nghĩa, nhưng cố giữ hầu hết các

viết hoa sai, và rất nhiều “and” cũng như thiếu dấu («)

Theo Ricardo Pligia, Arlt viết như cút. Ông có biệt tài chẳng thể chối cãi: không thể nào viết tệ hơn. Về mặt này Arlt là độc đáo và không có đối thủ. Phải khen ngợi ông hay nhất tại những chỗ đọc không hiểu gì cả. Văn chương được cho là duy trì và bảo vệ sự thuần khiết của quốc ngữ khỏi phân hóa và trộn lẫn với ngoại lai của di dân; nhưng văn phong của Arlt là một khối pha tạp sôi sục với bề mặt đầy mâu thuẫn. Mỗi người biết Arlt nhìn ông theo cách riêng khác nhau: thiên tài, điên khùng, vô lại. Juan Carlos Onetti nghĩ ông có lẽ gồm cả ba.

(Phạm Đức Thân dịch từ bản *One Sunday Afternoon* của dịch giả Norman Thomas di Giovanni trong tuyển tập

truyện ngắn Châu Mỹ Latin The Eye of
the Heart.)

Eugene Karl đi ra ngoài phố chiều Chúa Nhật đó, tự nhủ, sắp có chuyện lạ đến với mình - hầu như hoàn toàn chắc chắn.

Eugene truy tìm nguồn gốc những tiên nghiệm như thế là từ nhịp đập loạn xạ kỳ quặc của tim, và anh cho rằng chúng là kết quả của một ý tưởng sâu xa nào đó đã tác động trên sự nhạy cảm của anh. Trong gọng kìm của cái linh cảm mờ mờ đó anh rất thường chú tâm dè chừng, nếu không thì hành động có hơi khác thường, Nhiều khi chiến thuật của anh tùy thuộc tâm trạng. Nếu anh đang vui

anh thừa nhận tính chất của linh cảm là lạnh. Nếu anh đang buồn anh đi xa đến mức đóng cửa nằm nhà, sợ rằng gờ mái nhà chọc trời, hay nếu không thì giây cáp điện, sẽ rơi xuống đầu anh. Tuy nhiên, hầu như thường là anh thích cỡi trên luồng sóng linh cảm, đầu hàng cái thèm muốn đen tối được phiêu lưu, nhận thấy ngay cả ở những người đàn ông khắc khổ và bi quan nhất.

Trong nửa giờ hay hơn, Eugene đang đi theo may rủi trên đường phố thì đột nhiên anh chú ý một phụ nữ khoác áo choàng đen. Nàng đang tiến về phía anh, mỉm cười cởi mở. Eugene nhìn lại nàng, mặt nhăn lại, không thể nhận diện là ai, và đồng thời nghĩ, càng ngày - không phải là may mắn ư? - phụ nữ càng tự do hơn, thích làm theo cách của mình.

Bất chợt người phụ nữ kêu lên:

– Chào anh Eugene!

Và liền đó Karl ra khỏi màn sương mù trong đầu.

– Ô, chị đó sao? Chào chị.

Trong tích tắc Leonilda ném cho anh một nụ cười mơ hồ, mệt mỏi. Eugene hỏi:

– Còn John đâu?

– Vắng nhà như thường lệ. Anh thấy đấy, anh ấy luôn luôn bỏ tôi một mình. Anh có muốn tới uống trà với tôi không?

Leonilda nói chậm rãi, lưỡng lự, nụ cười trở nên dịu dàng bởi vẻ mệt mỏi gợi cảm mà khi nàng nghiêng đầu sang một bên vai, nhìn người đàn ông dưới mi mắt mở một nửa, nàng trông như thể đang nhìn vào nắng chói. Lấp lánh ánh

nước xám rung rung trong sâu thẳm của đồng tử. Karl nhủ thầm, Nàng đang ra ngoài kiếm ông nào không phải chồng để ngủ chung, và anh vừa nghĩ vậy thì nhịp tim nhảy vọt từ 75 lên 110. Cảm xúc được lơ đãng xổ lông bởi cánh cửa vô hình Leonilda mở ra trước anh, mạnh đến mức anh thấy như vừa chạy nước rút 200 mét. Tuy nhiên anh không thể không nghi hoặc. Một mình. Uống trà với nàng. Nàng không biết rằng phụ nữ chẳng nên một mình tiếp bạn của chồng sao.

Và rồi anh lắp bắp:

– Không. Cám ơn chị.

Thật ư - nếu John - Giọng anh giống như đứa trẻ nói: “Không, cám ơn” khi được ai cho đồng cúc, bởi đã được dạy không được nhận quà. Giống đến nỗi

liền sau đó anh tự nhủ, Sao ta ngốc vậy? Lẽ ra hãy nên nhận lời. Có thể nàng sẽ hỏi lại.

Bây giờ anh nói lớn:

– Tưởng không nhận ra chị, Leonilda.

Nhưng đầu óc anh lại để chỗ khác, và người phụ nữ hình như thông cảm những cảm xúc khác nhau đang khơi dậy nơi người đàn ông. Anh đang tự nhủ: “Tại sao ta đã ngu ngốc từ chối lời mời của nàng?” Tuy nhiên Eugene cố gắng dập tắt cái ám ảnh vừa chớm, và nhắc lại:

– Tôi đã không nhận ra chị, anh nói
- Và khi tôi thấy chị mỉm cười tôi tự hỏi, Người phụ nữ này là ai?

Khi anh nói thế, trong anh dậy lên một ước muốn. Liệu nàng có hỏi ta lần nữa không? Anh phân vân.

Leonilda nhìn gọi ý vào đôi mắt anh. Nụ cười mệt mỏi và tinh quái xuyên thấu cái đạo đức giả của người đàn ông, đang vô dụng đóng vai một công dân chính trực, ngay thẳng. Chính cái im lặng của nàng làm Eugene cảm thấy hình như là cuồng nộ của giông bão, qua dày đặc của nó có thể bắt gặp ngụ ý của nàng: “Dám không. Tôi có một mình. Không ai phát hiện đâu.”

Giờ họ không còn điều gì để nói với nhau, nhưng tiếng gọi của giới tính và mâu thuẫn của những cảm xúc bị chôn vùi ghim họ lại trên lề đường. Eugene môi mím chặt, căng thẳng bối rối, buột mồm một cách vụng về:

– Vậy là chồng chị không ở nhà? Anh ấy ở xa đâu đó, và bỏ chị hoàn toàn một mình?

Nàng cười rồi khẽ nghiêng đầu trên vai trái, tiếp tục cười, xoắn xoắn cái quai xách tay và nhìn anh thách thức, đáp:

– Anh ấy bỏ tôi. Hoàn toàn một mình. Và tôi chán ngấy đến mức quyết định đi ra phố. Tại sao anh không tới uống trà với tôi?

Mạch Karl nhẩy từ 80 lên 110. Thấy rung rung rụt rè lưỡng lự trong đáy mắt nàng. Có thể mất một người bạn. Hai chúng ta hoàn toàn một mình. Nàng có thể tiến xa tới đâu?

Leonilda quan sát anh, nửa như chế diễu. Nàng nhận biết cái nghi ngại của anh; và đứng đó trên lề đường, đầu nàng hơi nghiêng trên vai với nụ cười mời gọi của gái đứng đường, nàng ngó anh qua đôi mi mắt hẹp, nói giọng nhẹ nhàng bốn cợt:

– Anh biết không, tôi vẫn hằng bảo John nếu anh ấy cứ tiếp tục bỏ tôi một mình, tôi sẽ tìm cho tôi một người tình. Ha, ha! Ngộ thật! Tuổi tôi mà có người tình. Có ai muốn tôi chứ? Nhưng, thật ư, tại sao anh không tới? Anh uống trà rồi ra về. Tại sao anh lại phải trông buồn thế?

Thật đúng vậy, Chưa bao giờ Karl cảm thấy buồn như lúc này. Anh nghĩ anh sắp phản bội một người bạn. Sẽ hối hận biết bao khi rút cái giống chẳng sạch gì của ta ra khỏi cái giống của người phụ nữ này. Tuy nhiên nụ cười của Leonilda thật gợi cảm. Và anh lại tự nhủ, Phản bội bạn vì một phụ nữ. Rồi anh ấy có quyền nói với mình: Mi không biết là thế giới bò lổm ngổm đầy những phụ nữ sao? Mà mi lại phải gần vợ ta, người phụ nữ duy nhất của ta. Mi. Thế giới thì đầy những

đàn bà. Đây là ngạc nhiên anh cảm thấy dành cho anh hôm nay.

Tim Eugene đập như thể đã chạy nước rút 200 mét. Anh không thể cưỡng lại. Leonilda đang quyến rũ anh với dáng điệu đứng im - đầu nghiêng trên vai trái và nụ cười không chút xấu hổ cho thấy thấp thoáng răng trắng với lợi hồng.

Cảm giác gân cốt lỏng le chột xâm nhập tứ chi, ngấm sâu trong chúng, và trên lễ đường loang loáng ánh nắng vàng, lười biếng, nghiêng nghiêng, anh cảm thấy không gian chuyển động, như thể anh đang trên đỉnh mây, dưới chân là các thế giới và các thành phố. Đồng thời anh nôn nóng muốn tan vào cái thế giới nhục dục mới lạ người phụ nữ có chồng này dâng hiến; nhưng mặc dù ham muốn anh vô phương vượt qua cái ù lì đã giữ chặt anh trên lễ đường gợn

sóng, nghiêng nghiêng, dưới cái nhìn của nàng.

Nàng, rất nhẹ nhàng, dịu dàng, quay trở lại tấn công:

– Anh uống trà rồi sau đó ra về...

Đầu óc đã quyết định, anh nói:

– Vậy thì được rồi. Tôi sẽ đến với chị. Chúng ta sẽ uống trà.

Nhưng trong khi đó anh lại nghĩ, Khi chúng ta một mình, ta sẽ cầm tay nàng, và sẽ hôn nàng, và sau đó sờ vào ngực nàng. Được ăn cả, ngã về không, chẳng nào cũng vậy thôi. Nàng có thể bảo: “Không, đừng”, nhưng ta sẽ đưa nàng tới giường - cái giường hôn nhân rộng, thật rộng, cái chỗ nhiều năm nàng đã ngủ với John.

Bây giờ nàng bước đi cạnh anh thân mật lặng lẽ. Eugene cảm thấy buồn cười, như một người gỗ đang lắc lư trên đôi chân mặt cửa.

Kiểm chuyện để nói, Leonilda hỏi:

- Anh vẫn đang ly thân với vợ?
- Vâng.
- Anh không nhớ nàng?
- Không.
- A, đàn ông các anh. Làm sao anh...?

Trong thoáng chốc Eugene tràn đầy ước muốn cười thật to, và anh thậm lập lại với mình, Đàn ông chúng tôi! Thế còn chị - chị mời ta đến uống trà trong khi vắng mặt chồng? Nhưng trở về ý nghĩ một mình trong phòng với Leonilda anh không thể gạt bỏ hình ảnh của John. Anh

thấy anh ấy sau làm việc chạy vội đến động bí mật, lựa ra một em có cặp mông khác thường; và rồi anh tò mò quan sát Leonilda, tự hỏi không biết John có thích ứng hóa nàng với xu hướng tình dục của anh ta; rồi đột nhiên anh thấy mình trước một cánh cửa gỗ. Leonilda lấy ra chìa khóa, mỉm cười mệt mỏi, mở cửa. Họ lên một dãy bậc thang, bây giờ hầu như không thể nhìn vào mắt nhau.

Nếu ta có ở gần một thác nước, Eugene nghĩ, tai ta cũng sẽ không còn nghe thấy tiếng động nào.

Lại một tiếng khóa khác; nhìn trông tối hơn, rồi anh lơ mơ thấy đồ đạc của phòng làm việc; một công tắc điện bật, và vòng ánh sáng vàng nhẩy tủa ngược từ sofa. Anh nhận ra các học tử hồ sơ mẫu mực treo trên tường, và đột nhiên, hoàn toàn rã rời, anh ngã mình xuống

một ghế bành. Khớp xương đau nhức. Tâm thần anh đã hồi hải lao vào dục vọng, và bây giờ các khớp xương cứng nhắc đáng ngại. Máu huyết hình như lao xuống thành khối lớn đông đặc về trung tâm quả tim, và cảm giác yếu đuối bò vào đầu gối khiến anh mệt lả trong ghế bành bằng da lạnh lẽo, trong khi giọng nói của người chồng vắng mặt hình như thì thấm vào tai anh: “Đồ vô lại - người phụ nữ duy nhất của ta, Mi không biết thế sao? Người phụ nữ duy nhất của ta trên đời!” Một nụ cười chế diễu hiện trên mặt Eugene. Ông chồng nào cũng chỉ có một phụ nữ duy nhất trong khi nàng thì có nguy hiểm trượt chân vào giường với một ông khác.

Anh nhận ra nàng hãy còn ở trong phòng khi nàng nói:

– Xin lỗi, Eugene, tôi đi thay áo choàng.

Leonilda biến mất. Khó nhọc Karl nhóm dậy khỏi ghế và giữ hai vai không cử động, lắc lư đầu thật mạnh. Anh học được mẹo này nhờ thấy các võ sĩ dùng nó vào thời điểm sắp bị đo ván. Anh hít thở sâu và rồi trấn tĩnh lại, ngồi xuống một đầu sofa. Bây giờ anh quay sang nội tâm. Ứng xử thế nào trước mặt nàng?

Leonilda trở ra, áo đầm len sẫm, loại mặc ngoài phố. Nàng hình như cũng điềm tĩnh lại, và rồi, hầu như giấu cợt, Eugene bật ra câu hỏi ranh mãnh:

– Vậy là chị thường buồn chán, phải không?

Nàng ngồi trong ghế bành, cạnh sofa, chân bắt chéo, giả vờ suy nghĩ, và rồi, quyết định trả lời:

– Vâng rất thường.

Yên lặng thâm trầm tĩnh mịch, người này liếc nhìn vào mắt người kia, và như thể trong phim ảnh, những chữ này lọt vào tai Karl: Hai chúng ta một mình. Mười phút trước người đang dạo trên đường phố, lây nhiễm cái buồn chán của Chúa Nhật, không biết làm gì với thời gian và hi vọng một phiêu lưu thích thú. Ôi, cuộc đời! Vậy mà bây giờ người hoàn toàn không biết bắt đầu mọi việc thế nào. Ôm eo ếch nàng, hôn tay nàng, làm như vô tình chạm ngực nàng. Không phụ nữ nào có thể cưỡng lại đàn ông một khi hắn đã sờ được ngực nàng.

Tiếng âm ỉ của nước chảy âm vang trong tai người đàn ông và rồi một lần nữa làm bật ra những chữ tắc nghẹn ở cuối cổ họng khô khốc và cái lưỡi dày,

anh thì thầm với nụ cười gượng gạo của người không có gì để nói:

- Vậy chị làm gì để khỏi buồn chán?
- Tôi đi xem phim.
- A. Chị thích nhất nữ diễn viên nào?

Họ lại nhìn nhau chăm chú, thăm dò. Ngồi nghiêng trên cánh tay ghế, Leonilda mỉm cười giả lả, mắt nàng nheo lại theo cách cho thấy đồng tử lấp lánh tinh quái không chịu được, như thể nàng đang che nhỏ những ý nghĩ của Karl và chế điều anh đã thiếu mạnh dạn. Bàn tay dài thon đẹp bó lấy đầu gối, có những lúc nàng hình như say sưa với phiêu lưu. Karl tiếp tục lải nhải:

- Vậy là chị thấy buồn chán?
- Vâng.

– Anh ấy có nói gì không?

– John? Anh mong đợi anh ấy nói gì? Có khi anh ấy nghĩ chúng tôi không nên lấy nhau. Có khi anh ấy bảo tôi có tất cả nhan sắc của một phụ nữ sinh ra để có người tình. Anh có nghĩ tôi có hình dáng để được người ta yêu? Và tôi cũng tự hỏi, Chúng tôi lấy nhau để chi?

Eugene cầu cứu đến thuốc lá. Anh đã nhận thấy rằng bốn chồn không yên có thể được giải trừ một cách vô thức bằng động thái bận bịu máy móc thân quen nào đó. Anh chậm rãi hít thuốc cho khói đầy mồm, rồi từ từ nhả ra vào không khí, và với giọng hết sức điềm đạm, bây giờ đã trấn tĩnh, anh hỏi:

– Và John không bao giờ hỏi chị đã từng muốn có người tình không? Tôi muốn nói anh ấy không bao giờ ám chỉ

bóng gió chị có thể có người tình?

– Không.

– Vậy thì tại sao chị yêu cầu tôi tới đây hôm nay? Chị muốn phản bội chồng. Chị đã chọn tôi làm chuyện này?

– Không, Eugene. Thật vậy làm sao! John rất tốt. Anh ấy chăm chỉ làm việc suốt ngày.

– Vì anh ấy tốt và chăm chỉ làm việc suốt ngày nên chị mời tôi đến uống trà với chị?

– Việc này có gì sai trái?

– Chỉ có vậy thì không có gì sai trái. Có điều là một ngày kia chị có thể gặp phải một ông cố lôi kéo chị lên giường.

Leonilda đứng bật dậy.

– Tôi sẽ la lớn, Eugene, nhất định là như thế. Hơn nữa, tôi buồn chán. Tôi cũng làm việc suốt ngày. Nhưng tôi chán ngấy bốn bức tường này. Thật kinh khủng. Anh có biết gì không, về cái nằm trong đầu óc một phụ nữ cả ngày bị giam hãm trong bốn bức tường của apartment?

Nàng đang chống trả lại. Anh phải cẩn thận.

– Và anh ấy không có ý niệm lơ mơ nào về cái đang diễn ra trong đầu chị?

– Có, anh ấy có.

– Và?

– Tôi chán lắm rồi.

– Tại sao chị không giải trí bằng đọc sách?

– Làm ơn tha cho tôi chuyện sách. Chúng thật kinh khủng. Anh bảo tôi đọc cái gì? Tôi có thể học được gì từ sách?

Bây giờ thư giãn trong ghế bành lớn, nàng hình như trông có vẻ buồn dưới ánh sáng mờ nhạt khiến da nàng có màu nâu gỗ. Nàng nóng lòng thổ lộ những mong ước.

– Anh biết đấy, Eugene, tôi thích sống ở một nơi nào khác...

– Ở đâu?

– Tôi không biết. Tôi thích đi xa, không có một nơi đến cố định. John thì ngược hẳn lại. Anh biết việc đầu tiên anh ấy làm khi đến bất cứ đâu là gì không? Anh ấy đọc báo.

– Trên báo có nhiều chuyện rất lý thú.

– Tôi biết, tôi biết... Anh thật khôi hài. Anh ấy đọc báo và trả lời mọi chuyện tôi hỏi bằng một chữ có hoặc không. Đó là tất cả nói chuyện giữa chúng tôi. Chúng tôi không có gì để nói với nhau. Tôi thực rất muốn đi xa... Du lịch bằng xe lửa, với nhiều mưa, ăn trong nhà hàng ở trạm... Đừng nghĩ tôi điên, Eugene.

– Tôi không nghĩ gì cả.

– Anh ấy không nhúc nhích khỏi nhà - trừ phi tôi không chịu đựng nổi nữa. Anh ấy thuộc loại quanh quẩn xó nhà. Vậy đó, Eugene. Hình như là đàn ông ngoài ba mươi đều ru rú xó nhà; họ không muốn nhúc nhích khỏi xó nhà. Nhưng tôi - tôi thích đi xa, xa hẳ. Sống như một ngôi sao màn bạc. Anh có nghĩ báo chí nói về đời sống ngôi sao màn bạc là thật không?

– Có chứ, có thể mười phần trăm là thật.

– Anh thấy đấy, Eugene... Đó là cuộc sống tôi thích có được. Nhưng bây giờ thì không thể.

– Cứ cho vậy đi. Nhưng tại sao chị mời tôi đến đây?

– Tôi mong muốn nói chuyện với anh.

Nàng lắc đầu như thể đang gạt bỏ một ý nghĩ không phải chỗ.

– Không, tôi không bao giờ có thể phản bội John. Không. Chúa cấm. Anh cũng nhận thấy - nếu bạn anh ấy phát hiện... Thật là một sỉ nhục kinh khủng cho anh ấy. Còn anh sẽ là người đầu tiên đi rêu rao chuyện này: “vợ John lừa gạt anh ấy - và với tôi...”

– Và chị đang hi vọng tôi hôn chị?

– Không.

– Chị có chắc không đấy?

Eugene không thể kềm lại nụ cười tinh quái, và anh trở nên dai dẳng.

– Tôi không biết tại sao nhưng tôi nghĩ chị đang nói dối.

Leonilda lưỡng lự hồi lâu. Nàng nhìn quanh như thể đang ngự trên cao rung rinh. Ngay nếu Eugene đã cố bóc trần bí mật của nàng, cũng không thể được vào lúc này. Nàng hình như đang bị tràn ngập bởi trong suốt của một bầu khí quyền không thực, như thể đang đứng đâu đó giữa trời và đất.

– Anh hứa không kể với ai?

– Tôi hứa.

– Vậy thì được rồi. Có lần một bạn của John đã hôn tôi.

– Và chị có đang hy vọng anh ta hôn chị?

– Không. Việc xảy ra thật bất ngờ.

– Và chị có thích hay không?

– Khi chuyện xảy ra tôi tức giận ghê lắm. Tôi tố cáo anh ta ra khỏi nhà. Đó là cách đây vài năm.

– Anh ta có hề quay trở lại?

– Không - nhưng anh đang nghĩ xấu về tôi.

– Không chút nào.

– Ủ, Tôi thường nghĩ lại hối tiếc, Tại sao anh ta đã không quay lại?

– Liệu chị có sẽ hiến thân cho anh ta không?

– Không... không... Nhưng, hãy cho tôi biết, cái gì đã xui khiến người đàn ông đột nhiên lại hôn vợ bạn như thế? Một người bạn mà anh ta quan tâm - vì anh ta quả thật có quan tâm tới John.

– Theo quan điểm siêu hình thì nhìn chung khó có thể nói gì về chuyện xảy ra. Giờ nếu chị nhìn vấn đề theo quan điểm vật chất thì chuyện có thể xảy ra là vì người đàn ông bị kích động bởi hiện diện của chị và có thể chị biết anh ta bị kích động. Cũng có lẽ chị cố ý góp phần vào chuyện khêu gợi anh ta. Chị là loại đàn bà thích khơi động bạn của chồng.

– Hầu như không đúng, Eugene - vì như anh thấy... không gì xảy ra giữa chúng ta...

– Bởi vì tôi tự chế.

– Thật không? Tôi không nhận ra đây.

– Đó là tại sao chị đã mời tôi tới uống trà. Nhưng tôi biết tự chế và, ngoài ra, tôi thấy chuyện này thích thú.

– Cách nào... nó làm anh thích thú?

– Quan sát phía bên kia. Nó giống như trò chơi mèo và chuột. Tôi nhìn vào mắt chị và sâu thẳm trong đó tôi thấy một giông bão ham muốn và nghi hoặc.

– Eugene.

– Vâng?

– Anh có định kể với vợ tôi đã mời anh tới uống trà?

– Không - vì tôi đã ly thân với nàng.

Cho dù nếu không ly thân, tôi cũng sẽ không kể, bởi nàng sẽ không bỏ phí chút thời gian nào, mà đi ngay loan truyền bạn bè: “Các bạn biết không, vợ John đã mời chồng tôi tới uống trà một mình với chị ấy?”

– Thật dễ sợ!

– Có gì đâu. Nàng là một phụ nữ ngay thẳng, chính trực. Mọi phụ nữ ngay thẳng đều ít nhiều giống nàng. Ít nhiều không xấu hổ và ít nhiều buồn chán. Đôi khi họ thích chung giường với đàn ông họ thấy hấp dẫn; nhưng rồi họ kềm lại và ngủ chỉ vừa đủ ngay cả với chồng mình.

– Anh đã nghĩ sao khi tôi mời anh tới?

– Lần đầu, tôi từ chối; rồi liền đó tôi nghĩ, ta thật ngốc đã không nhận lời.

Nếu nàng hỏi ta lần nữa, ta sẽ nói vâng.
 Khi chị nài nỉ tôi tới, tôi tràn ngập xúc
 cảm và tò mò...

– Tiếp đi, tiếp đi - tôi thích nghe anh
 nói.

– Tò mò và cảm xúc. Vâng. Phiêu
 lưu trong tương lai. Đó là điều tôi nghĩ
 khi bước đi cạnh chị. Đã lâu tôi không
 ngủ với phụ nữ có chồng, nhất là vợ bạn.

– Anh thật mọi rợ. Tôi không cho
 phép anh ăn nói như vậy.

– Vậy thì tôi sẽ ngậm miệng.

– Không, tiếp đi.

– Được rồi. Như tôi đang nói - đến
 đâu rồi nhỉ? Mấy năm qua tôi đã tự dốc
 tâm vào tình yêu tinh thần - nghĩa là tình
 yêu của các cô gái. Tôi chưa bao giờ hiểu

tại sao người ta lại bảo phụ nữ trẻ là về tinh thần.

– Anh có phải lòng cô nào không?

– Ô, không, nhưng tôi có những quan hệ nhỏ, chúng tỏ cho thấy rằng đa số các cô gái thông minh đều có những định kiến không thể ngờ. Đây là một ví dụ. Cách đây ít lâu tôi gặp một cô nữ trí thức nửa bệnh lao. Chúng tôi đang cùng nhau uống coffee. Trong năm phút nàng liên tục nói về cái váy quần mầu lạt, đôi tay trắng ngà nhợt nhạt của nàng, về thuốc lá Virginia, về Debussy. Chị biết tôi làm gì không? Tôi cắt ngang cái tâm sự nghệ thuật của nàng, hỏi nàng kinh nguyệt có đều không và có đi cầu mỗi ngày không.

Leonilda phá lên cười.

– Eugene, Eugene - anh thật là đã man cực kỳ.

Karl tiếp tục.

– Nàng không nổi giận, và trông nàng gây nhom, tôi cảm thấy thương hại. Tôi quyết định làm cái gì đó cho nàng. Tôi vạch cho nàng một chương trình tuyệt vời - bài tập thể dục, điểm tâm với nước cam chanh, và tin tôi đi, Leonilda, tôi quan tâm tới mức không những về thực hiện chức năng cơ thể hàng ngày, mà còn cả về tính chất của phân, chỉ dạy nàng lý tưởng là nó phải trông như táo bị hầm nhão.

– Eugene, hãy đổi đề tài.

– Không, Leonilda, tôi muốn cho chị thấy tôi có tâm địa tốt ra sao. Đó không phải trái tim của kẻ đã man. Tôi thường

bảo cô gái: “Trước tiên cô phải tăng thêm khoảng mười kí và rồi mất trinh”. Chị có đồng ý rằng phụ nữ trên mười bốn nên được tự do ngủ với bất cứ ai họ thích.

– Còn thai nghén?

– Chuyện đó có thể tránh. Nhưng thật là kinh khủng bắt phụ nữ phải canh chừng, bảo vệ trinh tiết của mình. Dẫu sao, cô gái thấy bài học của tôi có phần thiếu về mặt tinh thần, nên cô bỏ rơi tôi - để theo một ông tóc quăn, chắc hẳn là có đọc Jean Cocteau, và mang bao tay màu nâu vàng nhợt.

Trong khi Karl nói, Leonilda nhủ thầm. Người đàn ông này thật là một lang băm xạo ke. Nhưng để che giấu nỗi bất bình thành linh ập đến thần kinh, nàng với tay sửa lại một bông hoa giấy trong bình và bảo:

– Anh đang nói gì, Eugene?

– Chị chán rồi sao?

– Do đâu anh lại có ý nghĩ đó?

– Đầu óc chị hình như để nơi khác.

– Anh nói đúng, Eugene. Tôi đang nhớ lại điều anh nghĩ khi chúng ta gặp nhau.

– Phản ứng đầu tiên của tôi, như tôi đã nói với chị, là thấy mình đang đứng trước khởi đầu của một phiêu lưu tuyệt vời. Hay chí ít cũng là khởi đầu của một quan hệ mờ ám. Mặt khác theo cách nào đó lại có cái thú vị nguy hiểm bị bắn bởi người bạn và là chồng nàng. Mặc dù có lẽ không đến nỗi thế. Chị nghĩ sao - John có giết tôi thực không?

– Không... tôi không nghĩ vậy. Người

đàn ông đáng thương chỉ buồn bực, đau khổ.

– Chị thấy chưa, đàn ông chúng tôi ngày nay không đến mức phải vắn cổ tên vô lại đã chim vợ mình. Tất nhiên chuyện không vắn cổ vợ là một thắng lợi của lý trí và văn minh. Nhưng dẫu sao, đôi khi phạm tội sát nhân cũng thích thú - nhân danh tin tưởng dị đoan. Và hơn nữa, Leonilda, nếu John không giết tôi hoặc chị, thế chẳng phải vì lòng tốt, mà chỉ vì anh ấy nhận ra rằng khi cầm cái sừng to như cái nhà lên đầu anh ấy, chị cũng chỉ ra tay thực hiện chút công lý. Nhưng chúng ta hãy trở lại từ đầu. Khi tôi bước vào nhà tôi đang nghĩ làm sao có thể thực hiện động thái đầu tiên với chị - hôn tay chị hay ôm một trong hai bầu ngực của chị.

– Eugene!

- Đó là điều tôi nghĩ.
- Tôi không cho phép anh.
- Cắt bỏ phần hoạt động.
- Được rồi, nhưng đừng nói kiểu đó.
- Được thôi. Đoạn mô tả nắn bóp kiểm duyệt.
- Eugene!
- Leonilda, chị đang không cho tôi nói ra điều tôi phải nói.
- Hãy nói đúng đắn một chút.
- Sự thể thế này. Khi chúng ta vào nhà tôi mong đợi chị bắt đầu loay hoay lằng xằng và nói: “Thấy tôi can đảm chưa, hôm nay tôi quyết định phản bội chồng”. Tôi muốn chị nói thế, Leonilda. Nếu không thì chị mở cúc áo nói, ‘Hãy

tới hôn ngực tôi.’ Hoặc nếu không thế, ‘Hãy quỳ dưới chân tôi và ngả đầu vào đùi tôi.’ Khi chị thay áo choàng trở ra, thoáng một giây tôi tự nhủ: “Tuyệt vời làm sao nếu chị xuất hiện trần truồng, nhưng quần trong một áo choàng ngủ.”

– Nhưng này, anh đang điên rồ rồi đó.

– Leonilda, đây chỉ là những phỏng đoán. Tôi không đang bảo tất yếu chị đã làm một trong các chuyện này. Tôi chỉ gợi ý rằng nếu chuyện xảy ra thì thật thích thú biết mấy.

– Nhờ Chúa!

– Mà nó đã không xảy ra - Tôi biết. Khi chúng ta vào nhà và chị nói, ‘tôi chán quá,’ thì, tin tôi đi, lòng tôi chùng sâu hẳn xuống tận đáy.

– Sao vậy?

– Tôi không biết. Theo bản năng tôi cảm thấy thương hại cho chị và John.

– Thương hại... thương hại anh ấy...

– Và chị nữa.

Bây giờ Eugene bước từ đầu này tới đầu kia phòng.

– Dĩ nhiên. Tôi thương hại chị. Tôi thấy vấn đề của chị là gì, và vấn đề của chị giống như của mọi phụ nữ có chồng khác. Chồng luôn luôn ở chỗ làm việc, còn họ thì vĩnh viễn một mình trong bốn bức tường chị mô tả.

– Anh ấy và tôi không có gì để nói với nhau, Eugene.

– Đó là tự nhiên thôi, Leonilda. Chị đã lập gia đình bao lâu?

– Mười năm.

– Và chị mong đợi có cái gì mới để nói với một người chị đã chung sống trong mười năm - trong khoảng ba nghìn sáu trăm ngày? Không, Leonilda. Tôi sợ rằng không.

– Anh ấy về nhà, ngả mình xuống ghế bành đó, và đọc báo. Báo là bức tường thứ năm trong căn nhà này. Chúng tôi ngó nhau, và hoặc là chúng tôi không biết nói gì, hoặc là chúng tôi đã thuộc lòng tất cả.

– Chị đang không bảo tôi điều gì mới lạ. Chuyện này xảy ra với mọi cặp đôi - cưới hay không cưới. Cặp không cưới trở nên buồn chán vô cùng nếu họ không phải là người ngu ngốc đứt đuôi, thẳng thùng. Chị và tôi, Leonilda, nếu chúng ta tiếp tục gặp nhau, thì chính chúng ta

cũng kết thúc trong tình trạng tương tự.

– Có thể vậy.

– Tôi mừng thấy chị biết thế. Thật ra, biết một phụ nữ là chồng thêm một ưu phiền. Mỗi cô gái bước vào đời chúng tôi đều làm hại một cái gì quý báu trong chúng tôi. Có lẽ mỗi đàn ông bước vào đời một phụ nữ cũng đều phá hủy một khía cạnh của tốt hảo nơi nàng, còn lại chưa bị phá hủy bởi những người trước, chỉ vì họ chưa bao giờ tìm thấy cách để phá hại. Vậy là huê. Tất cả chúng ta đều là một lũ vô lại.

– Anh không tin tưởng cái gì hết.

– Có thể chị muốn tôi tin tưởng chị?

– Vậy thì cuộc đời tất cả là như vậy sao?

– Thế chị muốn nó thế nào?

– Tôi thực không biết - Tôi muốn nói - không biết mọi cặp vợ chồng đều có sống như John và tôi không.

– Có lẽ chín mươi phần trăm sống thế.

Tới lúc này câu chuyện đã trôi chảy dễ dãi cho dù có tình quái, nhưng đột nhiên một tràn đầy cảm xúc bùng nổ trong Karl. Thô bạo chộp tay người phụ nữ, anh kéo nàng về phía mình và hôn lên khuôn mặt nàng. Nàng tránh môi anh. Anh buông nàng ra, nhìn nàng trù mẩn và nói:

– Tôi hôn chị vì chị là một tạo vật bé nhỏ bất hạnh. Một tạo vật bé nhỏ điển hình đã nuốt trọn tất cả cái vô nghĩa của phim ảnh. Hãy nhìn vào mắt tôi.

Leonilda đã rút về ghế của nàng, đỏ mặt vì xấu hổ.

– Bây giờ chị thấy đó. Tôi đã gạt bỏ được dự vọng. Hãy gắng yêu John. Anh ấy là người tốt. Tôi cũng là người tốt. Chúng tôi tất cả là người tốt. Nhưng mỗi chúng tôi bị một bà nào đó chế điều; và tại nơi nào đó mỗi bà cũng bị chế điều bởi một ông. Như tôi đã nói, vậy là huê.

Mặt đối mặt, gần như điểm tĩnh, họ ngó nhau như thể hội ngộ hoàn toàn một mình trên mặt hành tinh. Không ai có gì để học hay nói. Karl đứng dậy.

– Thôi, chào chị.

Nàng mỉm cười mơ hồ, thận trọng hỏi:

– Anh có giận không? Tối nay John về tôi sẽ nói anh ở đây.

- Sao? Chị định bảo anh ấy?
- Có lẽ chúng ta đã làm gì sai trái?
- Chị nói đúng. Tạm biệt chị.

Không rời khỏi chỗ ngồi, Leonilda
ngó anh - lưng quay lại chị - tiến về phía
cánh cửa gỗ rộng.

Phạm Đức Thân dịch

